

Alkas.lt

Alkas.lt yra 100 nuošimčių visuomeniniais ir savanoriškais pagrindais sukurtas ir nuolat atnaujinamas internetinis dienraštis

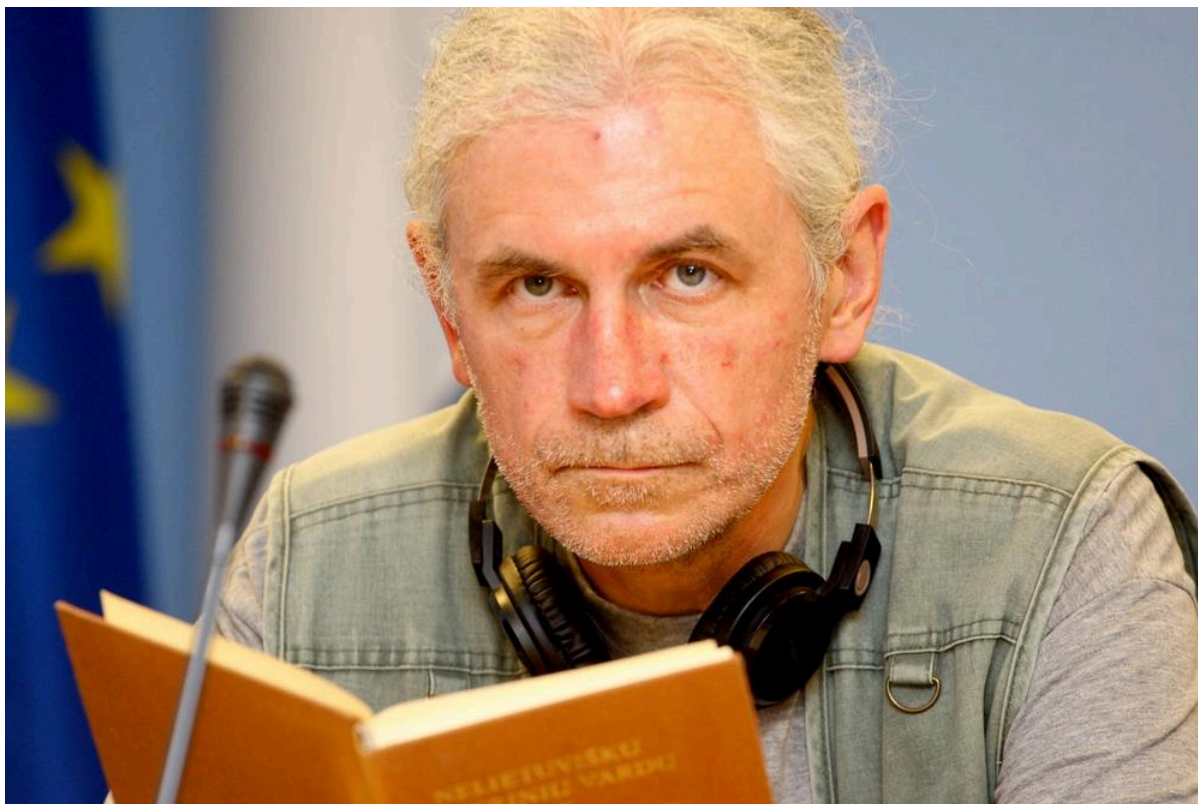
alkas.lt Printed on 2024 11 12

D. Razauskas. Žiūrėti tiesai į akis dar įdėmiau (tęsinys)

February 1, 2022

Kategorijos: Akiračiai, Kalba, Kultūra, Lietuvos kelias, Mes baltai, Nuomonių ratas, Visi įrašai

Žymos: baltarusiai, baltų kultūra, Dainius Razauskas, gyventi, išdavikai, išdavikas, išdavystė, Jurijus Ševcovas, kalba, krikščionybė, Lenkija, lietuviai, lietuviškumas, lietuvių kalba, Mindaugas Karalius, nevisavertiškumas, nevisvertė, nutautimas, nutautinimas, savivertė, senąsis tikėjimas, sovietmetis, svetimasis pasakojimas, tauta, tautybė, Tėvynė, tiesa, tikėjimas, vvardas

Karalius Mindaugas kalbina Dainių Razauską ketvirtą kartą

Tiesą sakant, ketvirtą kartą Mindaugas Karalius manęs dar nekalbino. Tiesiog aną trečią kartą kalbinamas nepaliečiau pačios esmės – nutariau ją aptarti atskirai, nes internetinės publicistikos žanras verčia riboti apimtį.

Aną kartą, cituojant baltarusių istoriką ir politologą Jurijų Ševcovą (<https://www.ekspertai.eu/ar-lietuviu-tauta-yra-pra-keikta105312/>), buvo kalbama apie tai, kad baltų tautos (lietuviai ir latviai) jau ilgą laiką tolydžio nyksta, miršta, o

dabar jau net itin sparčiai, tad joms esąs būdingas „mirimas“ ir netgi „mirties siekimas“, jos esančios „prakeiktos mirčiai“.

Aš siūliau ne verkti, o atidžiai patyrinti šitą mūsų „prakeikimą“. Nemanau, kad tyrimas jau baigtas, bet dabar drįsiu pateikti lyg ir darbinės išvadas.

Esminė tiesa, kurią būtina įsidėmėti: kiek lietuviai kariavo, tiek atsilaikė, atsispyrė ir net plėtėsi (pirmiausia į savo pačių prarastas žemes). Ir dauginosi ne prasčiau nei aplinkinės tautos, netgi šiek tiek gausiau (yra atlikti tikslūs tyrimai iš XIX a. duomenų).

Tikroji Lietuvos praradimų priežastis – nutautimas. Nes lietuviai nyksta ne išmirdami, o nutausdami. Ne kūnu, o dvasioje. Krenta ne kūniškame, o dvasiniame kare. Todėl ir vaikų skaičius šeimose nėra esminis – jie tik pagausina kitas tautas.

Skaudi tiesa yra ne baltų „mirimas“, ne „mirties siekimas“, o ištis nuoseklus ir jau ilgai trunkantis nutautimas. Netgi, pasakyčiau, polinkis nutausti, pasirengimas nutausti.

Iš čia lietuvių nesugebėjimas jokios kitos tautybės „integruoti“. Nes kai tik tarp lietuvių atsiranda kitos tautybės, kitos kultūros, kitos kalbos žmogus, visi iškart puola jam pataikauti taip, kad patys pasiima jo kalba, jo kultūra, jo tautybe. Ir tai visai ne „tolerancija“.

Tai troškimas gyventi, tik nesugebėjimas gyventi būnant savimi. Nesugebėjimas būti savimi.

Gal kiek perdedu, tačiau čia būtinas padidintas ryškumas. Būtina labai aiškiai, labai skaidriai į tai įsižiūrėti. Ne išsigandus griebtis parodomosios nepakantos kitiems, o priešingai – įsižiūrėti į save. Įsižiūrėti tiesai į akis.

Atpažinti, kaip pats save išduodi.

Manau, kad išdavystė yra šio mūsų „prakeikimo“ lemiamas burtažodis. Ne tik žadą užimanti politinė išdavystė, bet ir kasdienė, nepastebima, įprasta, švelni, „nekalta“. Tarkim, kai santrumpą IT ištari ne „ytė“ (lietuviškai), o „aity“ (angliškai).

Arba kai susitrumpini savo „nepatogią“ lietuvišką pavardę (<https://alkas.lt/?s=lietuvi%C5%A1ka+pavard%C4%97>), kurios „kiti neištars“. Kai sukurtą dainą ar įsteigtą įmonę pats, niekieno neverčiamas ir nė neprašomas, pavadini angliškai, kad „pasaulis suprastų“.

Šitaip veiksmu tu pripažįsti savo kalbos, savo tautos, savo valstybės ir – norom nenorom – savo paties neįgalumą. Kad pasijustumei įgalus, tau būtina slėptis už kito, už svetimo, vadinasi – išduoti save. Nes ir savęs, ir savo tėvynės juk truputį gėda, ar ne?

Įsistebėk dabar į save, ir išvysi Lietuvos likimą.

Išduoti save – tai kaip parduoti sielą. Neregimą, neapčiuopiamą vidinę esmę iškeisti į tai, kas aiškiai matoma, apčiuopiama, tačiau išoriška ir neesminga. Vietoj sėklos pasirinkti mėsą – beje, labai „bobiškas“ sprendimas, ir išduodami save lietuviai ištis elgiasi kaip bobos. Sėkla sotus nebūsi, o mėsa – didelis riebus kąsnis, kurį iškart

galima sumaumoti, praryti, įsisavinti. Betgi sėkla pastojus, randasi nauja gyvybė, dygsta daigai ir želia atžalos, o suvirškinus mėsa, telieka šūdas.

Laikantis sielos, išlieka esmė, nuolatinė galimybė, o sielą pardavus už tariamą naudą (ekonominę, politinę ar dar kokią) – tik vienkartinė išmoka ir krūva išmatų. Traša svetimai sėklai.

Atrodo, atsisakysiu vardo, kalbos, tautybės, tėvynės – būta čia ko! Užtat padarysiu verslą, prasimušiu į žmones. Ir prasimuši – tik nebe savo vardu, nebe lietuvis, nebe tu.

Šitą mūsų „prakeikimą“ būtina atpažinti. Ne bėgti nuo jo, nes bėgdami nuo jo mes vėl bėgsime nuo savęs, o atpažinti. Kol jis neatpažintas, niekas nepadės: lietuviai nutautės besimušdami į krūtinę ir bekovodami už tėvynę, kaip jau ne kartą yra nutikę. O jį atpažinus, neberekės kaltinti kaimynų ir ant jų pykti.

Neberekės gatvėse rėkauti „Lietuva lietuviams“, namie patyliukais užsiimant „aity“. Juk galima sutarti, draugauti su kitu ir kitokiu, nuoširdžiai daryti jam gera visai nepataikaujant ir neprarandant savęs – tereikia išmokti savęs neišduoti.

Dėl to būtina įsisąmoninti šios savo vidinės būklės priežastį: lengvai save išduoda tas, kas menkai save vertina.

Taigi antroji išdavystės pusė – nevisavertiškumas, nevisvertė. Ji ir yra toji skylė, pro kurią be paliovos švilpia oras.

Savivertė, nors išgyvenama jausmu, išjaučiama, visuomet yra susijusi su tam tikru „vertę steigiančiu“ proto pasakojimu, kurio atžvilgiu ji tik ir gali būti įvertinta. Visas žmogaus pasaulėvaizdis (ir atitinkama pasaulėjauta) yra ne kas kita, kaip toks „didysis pasakojimas“, suaustas iš daugybės smulkesnių, kuriuo žmogus persiima nuo pat vaikystės su motinos pienu, paskui įtvirtina mokykloje ir kuriuo paskui pats save be paliovos „užkalba“.

Jeigu tasai pasakojimas nuolat kartoja žmogui „aš didis ir svarbus, aš pats svarbiausias“, juo persiėmęs žmogus taip ir jaučiasi; jeigu įteigia jam „aš menkas ir nesvarbus, aš pats nesvarbiausias“, žmogus jaučiasi atitinkamai. Jaučiasi nevisavertis, ypač palygindamas save su kitais, anais „svarbiaisiais“.

Tokie „didieji pasakojimai“ visuomet kolektyviniai, visuomet tautiniai. Nes tautą lemia ne genai, ne teritorija, ne valstybė, netgi ne kalba, o bendras pasakojimas (pasakojimo kalba, žinoma, irgi itin svarbi, kaip ir valstybė – erdvė jam netrukdomai skleistis, ir genai – „pasakojimo žmonių“ ilgalaikio bendro gyvenimo bei artimos giminystės požymis).

Savas pasakojimas tautą ir jos žmogų stato į aplinkybių, įvykių, akiračio vidurį. Tiesą sakant, jis dėl to ir savas, kad pasakoja apie „mus“ ir kiekvieną iš mūsų – „mane“. Jame aš visada svarbus, „pats svarbiausias“, todėl – vertingas, visavertis.

Ir priešingai: svetimas pasakojimas į aplinkybių, įvykių ir akiračio vidurį stato kitą tautą ir jos žmogų. Jis dėl to ir svetimas, kad pasakoja ne apie „mus“, ne apie „mane“, bet apie „kitus“ ir „kitą“. Šiame svetimame pasakojime aš – pašalinis, nesvarbus, todėl – bevertis, nebent antraeilės vertės kaip priemonė tos kitos tautos savivertei pakelti.

Pavyzdžiui, jeigu jie pasakoja sau: „mes juos nugalėjome“, tai mes tame jų pasakojime svarbūs tik tu, kad esame jų „nugalėtieji“. Arba jeigu jie pasakoja sau: „mes atnešėme jiems tikrąjį tikėjimą, kultūrą ir civilizaciją, be mūsų jie – atsilikę laukiniai“, tai mes tame pasakojime svarbūs tiek, kiek palaikome šią jų „kilnią“ savimonę, prisiimdami „atsilikusių laukinių“ vaidmenį. Lietuvos atveju pirmasis būtų rusų pasakojimas, antrasis – lenkų, nors daugeliu atžvilgių jie gerokai panašūs.

Pasakojimai pakyli arba parklupdo, išlaisvina arba pavergia, užtat jie yra lemiamas vadinamojo „informacinio karo“ ginklas (nors „informacija“ čia niekuo dėta, veikia derėtų sakyti propaganda). Suprantama, siekiant pavergti, būtina sumenkinti, paneigti, apversti, atmesti arba visai ištrinti iš atminties vergiamojo savąjį pasakojimą, kuris jį daro stiprų bei atsparų.

Dėl to degintos knygos, o jeigu tauta nevartojo rašto, jeigu jos pasakojimas gyvavo sakytiniu būdu, tada stengtasi nutraukti gyvą perdavą, kad vergiamasis nebeturėtų jį ką atsispirti, kad bet kada būtų galima jam prikišti: „Jūs gi nieko neturite, jūs gi laukiniai!“ Dėl to kitados Karolis Didysis išžudė visą užkariautų saksų kilnuomenę, atsisakiusią krikščytis. Palyginti neseniai dėl to rusų bolševikų buvo ištremta ir išžudyta visa Lietuvos šviesuomenė, atspari komunizmui.

Nevisavertis yra tas, kuris pateko svetimo pasakojimo įtakon ir ėmė pats save vertinti jo atžvilgiu bei matu. Dėl to jis savaime pasidarė priklausomas nuo to pasakojimo, vadinasi, ir nuo tą pasakojimą atnešusiųjų, ir nebegali būti pats savimi – yra priverstas būti tuo, kas jis yra tame svetimame pasakojime, prisiimti ten jam skirtą vaidmenį.

Tai suprasti jau būtų daug, bet dar ne viskas.

Jaustis nevisaverčiu žmogui labai slogu, skaudu, jausdamasis nevisavertis žmogus kenčia, todėl, suprantama, daro ką tik gali, kad iš šios savo būklės ištrūktų – liautųsi jautėsis nevisavertis ir atgautų savivertę. O tai galima padaryti dviem būdais.

Lengviausią, tarsi savaime suprantamą būdą atgauti – ar veikia įgauti – savivertę siūlo pats svetimasis pasakojimas. Tasai būdas maždaug toks: „Na taip, tu prastesnis, todėl prie mūsų jautiesi nevisavertis. Bet taip yra tik dėl to, kad nesi pakankamai gerai įsisavinęs mūsų šio pasakojimo, nesi juo pakankamai persiėmęs.“

Todėl turi pasistengti – gerai išmokti mūsų kalbą, mūsų istoriją, mūsų literatūrą ir tapti kaip mes, o gal net nuveikti ką nors itin reikšmingo mūsų labui. Tuomet būsi vienas iš mūsų, gal net vienas iš geriausių, ir būsi visų mūsų didžiai gerbiamas!“ Kaip Adomas Mickevičius, kaip Juozapas Giniotis-Pilsūdiškis ir ištisa minia kitų, sukūrusių Lenkiją.

Pasakojimas gali būti išplėstas ir šiek tiek apibendrintas, bet jo pamatinės jausenos išlieka tos pačios: „Mes juk einame į Vakarus! Tai ir būkime kaip tikri vakariečiai, o ne šitie vietiniai šūdžiai runkeliai!“ O kadangi pats viduje slapčia tebesijauti šūdžiumi runkeliu, tai „į Vakarus eiti“ reikia labai garsiai apsišaukiant ir kuo smarkiau atsispiriant nuo jų, „šitų šūdžių runkelių“. Kad visi matytų – tu jau *nigdy* nebe vienas iš jų!

Užtat sukurtą dainą ar įsteigtą įmonę ne tik kad „verčiau“ pavadinti svetima kalba, kur jau ten, – sava pavadinti tiesiog gėda! Joks „save gerbiantis“ kūrėjas ar verslininkas nenusileis ligi to! Nes juk „aš nebesu šitas šūdžius runkelis!“ O kad nebeliktų abejonių, tai „cha cha cha“ iš jūsų visų!

Štai mūsų viešosios „patyčių kultūros“ šaknys – slogi nevisvertė ir pastangos žūtbut užsitarnauti vertę svetimame pasakojime, pabrėžtinai atsistumiant nuo saviškio. Tiksliau, nuo tariamo saviškio, nes išdavikas, persiėmęs svetimu pasakojimu ir jo priemonėmis kurpiantis savo naująją savivertę, atmestąjį savą pasakojimą jau mato perimtojo svetimo akimis, todėl jo iš esmės nemato – nepažįsta ir nė nenori pažinti, tik iš aukšto niekina. „Senoji baltų kultūra, senasis tikėjimas – ką jūs kalbat! Jie gi laukiniai, žalčius ir varles garbino!“ O siaube! Jeigu taip, tai tikrai nieko kito nelieka, kaip tik kuo sparčiau „integruotis į Wakarus“.

Išdavikas būtinai niekina tai, ką išdavė (šitaip jis bando papildomai sau pateisinti išdavystę). Ir nekenčia. Todėl tampa piktesniu priešų už išorės priešą. Lietuvos nuo seno nekenčia ir Lietuvai kaip galėdami kenkia dviejų rūšių išdavikai: iš vienos pusės – seniau ir per lenkų okupaciją sulenkėję, susivilioję „būti lenkais“ ir iš aukšto lenkus vaidinantys; iš kitos – seniau ir per sovietinę rusų okupaciją su(balta)rusinti. Pastaruosius veikiau tiktų vadinti ne išdavikais, o aukomis, todėl dažnas iš jų nepraleidžia progos sulenkėti, jei tik tokia pasitaiko (kaip dabar pietryčių Lietuvoje).

Autobuso maršrutas "Wilno-Skorbutiany" | Valstybinės kalbos inspekcijos nuotr.

Vieni kitų visi jie irgi nelabai mėgsta, tad, aplinkybėms leidus, apsistumdo, bet Lietuvos ir lietuviškumo, kurį išdavė, – kęste nekenčia. Tiesa, neseniai prie jų dar prisidėjo išdavikai, nusiteikę tiesiog suvakarėti, kosmopolitiškai (daugiausia sovietinės nomenklatūros palikuonys, buvęs „auksinis jaunimėlis“).

Politinėje Lietuvos aikštelėje visiems jiems atstovauja atitinkamai konservatoriai, socdemai ir liberalai. Lietuvai neatstovauja niekas. O kai ją per rinkimus kas prisimena, tai tik tam, kad pasinaudotų mūsų ilgesiu ir paskui vėl išduotų. Bet jau vien tai, kad Lietuvos vardas tebėra korta rinkimuose, palieka šiokių tokių vilčių.

Taigi Lietuvą, regimai nepriklausomą, tebevaldo išdavikai, tik šįsyk nebe vieni prieš kitus, o visi drauge pakaitomis. Ir visus juos sieja daugiau mažiau sąjmoninė, pridengta ar net visai nepridengta neapykanta lietuviškumui.

Atpažinti, kaip esi nekenčiamas, – tai irgi žiūrėti tiesai į akis.

Pagunda ir pastanga atgauti savivertę per svetimą pasakojimą yra tiesus greitkelis į nutautimą ir pagrindinė, esminė baltų nykimo priežastis.

Betgi yra kitas būdas savivertei atgauti, netampant išdaviku, – sugrįžti prie savojo pasakojimo. Ir tai vienintelis būdas stabdyti nutautimą ir „prisikelti iš mirusiųjų“, jau ne kartą patikrintas istorijos.

Tiesa, jis ne toks lengvas: svetimas pasakojimas svetimų (ir jau savų) universitetų gerai įdirbtas, puikiai parengtas, dosniai palaikomas, vos jį priimsi, gausi socialiai finansuojamus projektus (parduodančiam sielą tai labai svarbu). O saviškis pasakojimas – ne tik paniekintas ir tebeniekiamas, bet ir menkai įdirbtas, apleistas, užžėlęs piktžolėmis, pro kurias jame išties ne kas bematyti.

Nes išskyrus tarpukarį, jau keli šimtai metų jis gyvas vien pasišventėlių pastangomis, neretai priverstų užsidirbti pragyvenimui kitaip ir tik laisvalaikiu jam atsidėjusių, o kartais net persekiojamų. Kaip Simonas Daukantas, Jonas Basanavičius ir kiti Lietuvos pasakotojai.

Dabar Lietuva tarsi nepriklausoma, bet vien politiškai ir tik regimai, nes ją valdančių išdavikų sielos tebegyvena svetimais pasakojimais, o saviškį – jo visai nepažindamos! – iš aukšto nuvertina, pašiepia ir atmeta. Ir mūsų mokyklos bei universitetai didžia dalimi jau dirba kitiems, svetimiems. Todėl kad ir kiek didinsime algas ir stipendijas, jei tik pasiduodame susidariusiai konjunktūrai – svetimam pasakojimui, tik spartinsime savo nutautimą.

Nutautimą palaiko ir skatina viskas, kas menkina savąjį pasakojimą. Pavyzdžiui, patyčios iš Justino Marcinkevičiaus, kai okupantų uždrausto vardo Lietuva skandavimai per „Mindaugo“ pastatymus, visai salei susiėmus už rankų (klausimas, ar be jų išvis būtų prasidėjęs Sajūdis), išverčiami kaip sovietinio kolaboravimo apraiška.

Arba Pilėnų išniekinimas, kai žygdarbis, į kurį žydai iki šiol remiasi (romėnams nepasidavusių ir išsižudžiusių Masados pilies gynėjų vardu dabar pavadintas Izraelio Mosadas), lietuviams prikišamas kaip dar vienas atsilikimo ir tamsumo pavyzdys. Juolab kad Pilėnus išniekinusi knyga pelnė valstybės premiją, kurią įteikė pati Krašto gynimo ministrė! O juk tai vieša Valstybės išdavystė!

Nutautimą palaiko ir skatina viskas, kas savąjį pasakojimą slopina ir užčiaupia. Kaip tautinės mokyklos sužlugdymas, „etnologijos“ pašalinimas iš mokyklų ir universitetų, kone visiškas lietuviškojo pasakojimo išstūmimas iš vadinamosios visuomeninės televizijos, kuri apie Lietuvą jei išvis prabyla, tai kone išimtinai svetimų pasakojimų intonacijomis, su atlaidžia užuojauta. Ir t. t.

Prie nutautimo gerokai prisideda ir tai, kas savąjį pasakojimą iš vidaus prastina, susina ir iškreipia, jo vieton brukdamas iškamšas. Vietoj senųjų dainų, senojo muzikavimo – romansai, polkos ir kaimo kapelos, išsišiepusios iš laimės visiems okupantams. Vietoj rimtų senojo pasaulėvaizdžio tyrimų – visokie pigūs „etniniai“ jomarkai.

Vietoj tikro politinio patriotizmo – „megztos beretės“. Vietoj tikros baltų istorijos, išstumtės parsidavėlių, – Česlovas Gedgaudas su Statkute de Rosales. Vietoj tikros kalbotyros – neįgalumą slapstantis dramblio kaulo bokštas, už kurio vartų – pradžiapatis, virgulės, subtilios energijos ir kitoks neprusėlių kliesesys. Ir, žinoma, krikščioniškasis „liaudies pamaldumas“.

Kadangi savasis lietuviškas pasakojimas neišvengiamai primins pergales prieš kryžių nešusius kraugerius, ir Bažnyčia Lietuvoje nuo pat pradžių buvo aršiausias lenkinimo židinys, tai krikščionybė yra pirmasis lietuviškąjį pasakojimą gniaužiantis ir iškreipiantis veiksnys (išskyrus trumpą pertrauką tarpukariu, bene vien Maironio ir Vaižganto dėka).

Čia ypač svarbu žiūrėti tiesai į akis ir neišsisukinėti. Vien dėl to, kad norisi, jog būtų kitaip, kitaip nepasidaro.

Gal šiuolaikinė Bažnyčia galėtų turėti ir kitokią nuostatą (nors aš tuo netikiu), bet tai jos rūpestis – ne mūsų.

O dabar padėtis tokia: arba krikščionybė, arba Lietuva. Kiekvienas kompromisas ar užmuilinimas čia anksčiau ar vėliau virs išdavyste.

Nutautimą stabdo, lietuviškumą palaiko vienintelis dalykas – tiesos pasakojimas ir visa, kas jį gaivina, ugdo, stiprina. O jis neišprašomas, neišmaldaujamas, neišsideramas iš jo niekintojų. Jis atgaunamas kitaip – laisvu sprendimu giliai giliai širdy. Kaip nubudimas.

Kaip nušvitimas, kuriuo siela pastoja ir kurį išnešioti atsideda, supratusi, kad nieko tauresnio, nieko vertesnio pasaulyje neras. Supratusi, kad rado savo Laimę ir Išsipildymą.

Kaip tik čia iškyla tikėjimo klausimas: kad atsidėtum tam, ko dar nežinai, kas tavyje dar tik leidžia atžalas, dar tik auga, – pirmiausia turi patikėti. Tada – daug mokytis. Nes Lietuva – ne muilo burbulas pagal užgaidą, ne ekstrasensai, ne vibracijos ir ne marsiečiai.

Lietuva – aukso kalnas, apdrėbtas išmatomis, tad pirmiausia būtina pro jas prasikasti. Bet ėmus kasti, jų sluoksnis ne toks jau ir storas. O radęs tikrą auksą, būsi šalin varu nebenuvaromas.

Tikėjimas – tai pats lietuviškumo branduolys. Tik ne patiklumas svetimiems pasakojimams, o veikiau visai priešingai – tikras tikėjimas, kuris įgalina bet kokiems pasakojimams atsispirti, ant kurio pasimovę visi jie subliūkšta. Netgi saviškiai, kai nusižengia tiesai.

Tikras tikėjimas – ne žodžiai, ne knygos, ne įrodinėjimai. Tikras tikėjimas – tai gyvas žiūrėjimas tiesai į akis. Neužrašomas į jokių šventraščių, todėl nepamėgdžiojamas.

Iš jo – pagarsėjęs senovės lietuvių „karingumas“, istorinių šaltinių minima narsa, nebaimė žūti. Iš jo – Gedimino Karalystė, neprašanti patvirtinimų iš šalies. Iš jo – tarpukario Lietuva, galiausiai iš jo – Sąjūdis ir dabartinė Nepriklausomybė.

Iš jo – ir nutautėjimo grėsmė. Mat save išdavęs lietuvis nebeišbūva savyje – nuo savo paties žvilgsnio slepiasi už kito ir tuo kitu virsta. Todėl nupulti dvasioje lietuviui – įžanga į nutautimą.

Kaip tik už šitą žvilgsnį Lietuva visų nupuolusiųjų taip nekenčiama: jis žvelgia tiesai į akis, tad jo akivaizdoje smunka visi apsimestiniai vaidmenys, bliūkšta visi tuštybės burbulai. Ir nieko neįmanoma užpudrinti, užkabinėti makaronais.

Kaip tik dėl jo senoji baltų dvasinė tradicija pati nevirsta „pranašumo“ ideologija, netgi pasiekus karinį ar kitokį pranašumą: šitas žvilgsnis niekam netarnauja ir nesiduoda paverčiamas priemone, o „mūsiškiai“ pasipūtėliškai pasakojimai lygiai tušti kaip svetimi.

Jei Lietuva tiesos pusėje, tai nėra ko bijoti – įsižiūrėjus tiesai į akis, kelsis ir Lietuva. O paklydimų nėra ko gailėti. Tikrai žiūrėti tiesai į akis dar įdėmiau.

Pirma dalis čia (<https://alkas.lt/2022/01/28/d-razauskas-ziureti-tiesai-i-akis/>)